

De brief van schoolmeester Mather

Redactie

Op onze oproep voor materiaal voor deze uitgave van ons blad, ontving de redactie van mevr. Diny Menheere-ten Harkel een kopie van een brief. Deze brief is in november 1944 geschreven door schoolmeester Mather aan haar ouders. Mather feliciteerde hen met de geboorte van hun dochter (Diny). Daarnaast schreef Mather over gebeurtenissen in de oorlog. Hieronder leest u de uitgetypte versie.

Borne, 26 Nov. 1944

Beste Willem en vrouw

Dat was een verrassing. Wim vader geworden. En zoals ik verwachten mag, alles goed met moeder en dochter. Dat is een heerlijkheid. Ook de blijdschap en het meeleven van grootouders, ooms en tantes. En dank rijst helemaal tot God, Die alles wel heeft gemaakt. Van harte gefeliciteerd. Moge het meisje opgroeien tot jullie vreugde. Wil onze gelukwensen ook overbrengen aan de Haarlose familie.

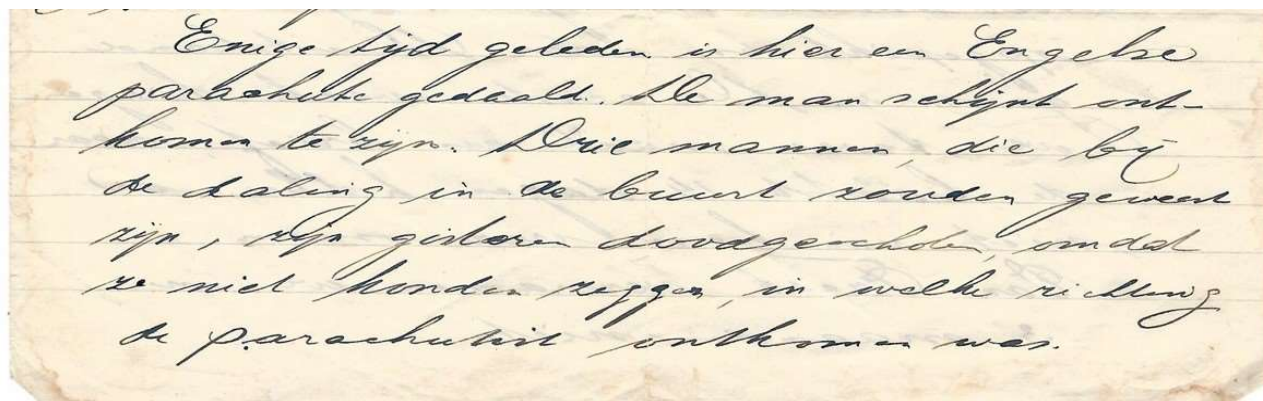
Ik grijp deze gelegenheid aan, iets over ons te schrijven. Jan is opgepikt en naar Duitsland gevoerd. De eerste week kregen we twee maal een brief, maar de laatste 14 dagen hebben we niets van hem vernomen. Van Freek vernamen we in 3 maanden niets. Onze brieven bereiken hem zeker niet. Zijn adres zal wel onbekend zijn. Het ergst is Riek er aan toe. Ze was getrouwd in Wolfheze bij Arnhem. Ze hadden een mooi eigen huisje, enz. Engelse parachutisten daalden. Die waren wel vriendelijk. Maar een strijd ontstond met de Duitsers. Vier dagen en vier nachten hebben ze in de kelder doorgebracht. Toen waren de Duitsers de baas en het huis weg. Zij, man en 2 kinderen moesten ook weg. Zeven uur hebben ze gelopen, met 2 kinderen, 2 dekens en een koffertje, hun hele bezit. Toen hij een paar dagen later terug ging, om wat uit de kelder te halen, weg was alles. Er hing nog een gescheurd jurkje, dat was alles. Gelukkig hebben ze het leven nog gered, in zoverre kunnen we nog dankbaar zijn.

Enige tijd geleden is hier een Engelse parachute gedaald. De man schijnt ontkomen te zijn. Drie mannen, die bij de daling in de buurt zouden geweest zijn, zijn gisteren doodgeschoten, omdat ze niet konden zeggen, in welke richting de parachutist ontkomen was.

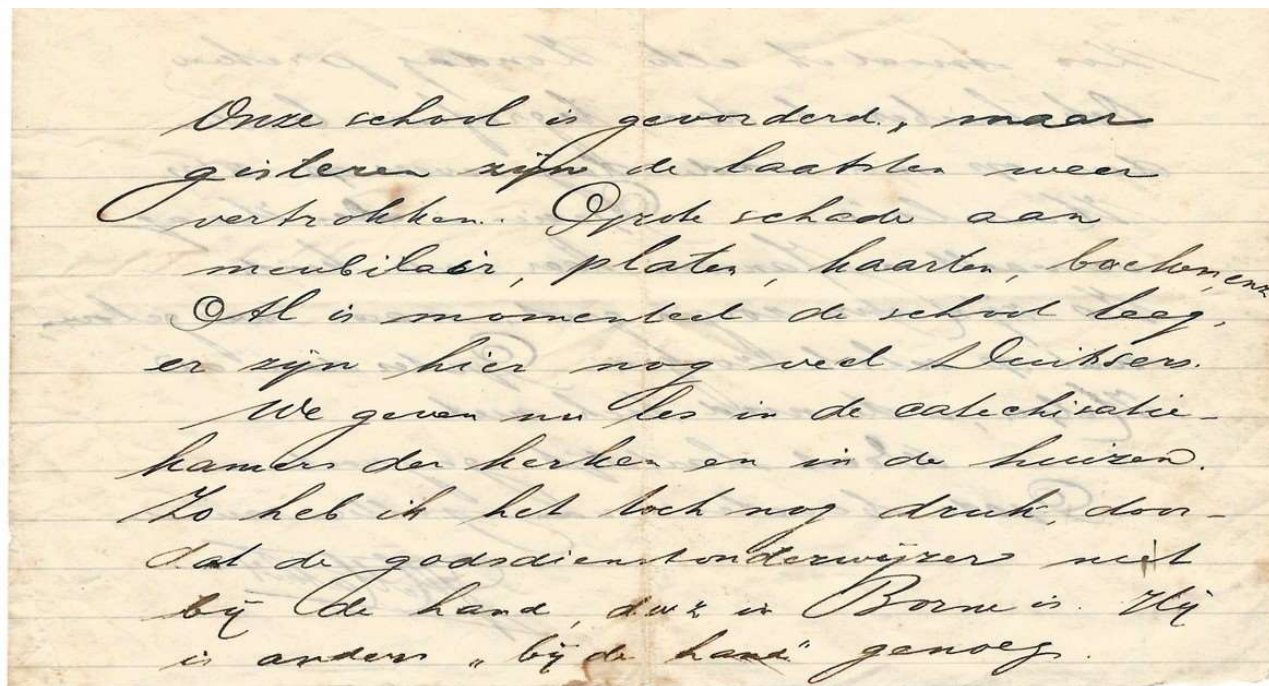
Onze school is gevorderd, maar gisteren zijn de laatsten weer vertrokken. Grote schade aan meubilair, platen, kaarten, boeken, enz. Al is momenteel de school leeg, er zijn hier nog veel Duitsers. We geven nu les in de catechisatiekamers der kerken en in de huizen. Zo heb ik het toch nog druk, doordat de godsdienst-onderwijzer niet bij de hand, dwz in Borne is. Hij is anders "bij de hand" genoeg. Zo moet ik elke Zondag preken. Ook huisbezoek doen, begrafenissen leiden dus op m'n oude dag weer op z'n Haarlo's.

Gezien in Den Haag verwacht in Januari haar eerste kind. Zo zijn onze zorgen groot, maar we geloven, wat op school zongen. Groter dan de Helper, is de nood toch niet.

Weest hartelijk gegroet en Gods bevelen van jullie vriend, F.H. Mather

Enige tijd geleden is hier een Engelse parachute gedaald. De man schijnt ontkomen te zijn. Drie mannen, die bij de daling in de buurt zouden geweest zijn, zijn gisteren doodgeschoten, omdat ze niet konden zeggen, in welke richting de parachutist ontkomen was.

Een nieuwe school

De grondwetswijziging van 1917 zorgt voor de gelijkstelling in de bekostiging van het onderwijs. Tot dan toe wordt uitsluitend het openbaar onderwijs betaald door de overheid. Het christelijk onderwijs moet zichzelf bedruipen. De gelijkstelling wordt uitgewerkt in de Onderwijswet van

Frederik Hendrik Mather gefotografeerd in 1957. Deze foto en een groot deel van hiernaast vermelde informatie is verstrekt door de familie Mather.

1920. Ook in Borne heeft dat gevolgen.

De Vereeniging voor Chr. Volksonderwijs koopt ten behoeve van de bouw van een nieuwe school een stuk grond aan, gelegen aan de Oude Deldensestraat. Als in 1922 de openbare Bleekschool vrij komt, besluit men af te zien van nieuwbouw, maar te starten met christelijk onderwijs in het bestaande gebouw.

Onderwijzend personeel

Het eerste schoolhoofd is de in 1882 geboren Oldenzaler F.H. Mather. Daarvoor is hij onderwijzer in Haarlo (bij Borsculo). Naast Mather neemt de Vereeniging nog meer onderwijzend personeel aan, te weten de dames Den Hartog en Zijderveld en de heren Reijnders, Bouwmeester en Lutke Schipholt.

De schoolmeesterswoning

Toen de Bleekschool vrij kwam, is de grond verkocht aan Mather die er een woning op laat bouwen. De gemeente verleent een vergunning voor het bouwen van een woonhuis in april 1922 ten behoeve van Oude Deldensestraat 9. Het gezin Mather wordt in oktober 1922 ingeschreven in Borne en zal zeer waarschijnlijk direct de nieuwe woning betrokken hebben.

Maatschappelijke functies

Mather is maatschappelijk zeer betrokken. Naast zijn onderwijsbevoegdheid, heeft hij ook zijn godsdienstakte. Als evangelist preekt hij tot de bevrijding in vele plaatsen in Twente. Daarnaast vervult hij diverse functies in de Nederlands Hervormde gemeente in Borne. Hij is er ouderling en scriba. Als na het vertrek van dominee Van der Touw in 1948 de predikantsplaats tijdelijk vacant is, verzorgt Mather de zondagse kerkdienst. Hij is jarenlang voorzitter van de Bornse afdeling van de CHU en lid van het Oranje comité. Daarnaast is hij ruim veertig jaar lid, waarvan een lange tijd voorzitter, van de commissie tot wering van schoolverzuim.

Schoolmeester Mather overlijdt in 1969.